

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého, Ph.D. v právní věci žalobce: **X. X.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-1114/ZA-ZA11-ZA16-2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 6. 2019, č. j. 33 Az 4/2018 - 155,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-1114/ZA-ZA11-ZA16-2015, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b téhož zákona.

[2] Žalobce je občanem Čínské lidové republiky a hlásí se ke křesťanské sektě Církev Boha všemohoucího, která je v Číně zakázána. Po událostech z května roku 2014 ve městě Zhaoyuan začalo síťové hledání a zatýkání, proto žil v neustálém napětí. V roce 2012 byl zatčen policií; při výslechu měl být i fyzicky bit, a měl mu být zlomen prst. Od května roku 2014 začalo opět zatýkání, takže se začal skrývat, bydlel a pracoval načerno. Přes zprostředkovatele si žalobce obstaral turistické vízum do ČR a dne 21. 12. 2015 přicestoval letecky do Prahy, odkud směřoval do přijímacího střediska v Zastávce, kde podal dne 24. 12. 2015 žádost o mezinárodní ochranu.

[3] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem specifikovaným v záhlaví rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejprve konstatoval jako nesporné, že příslušnost ke křesťanským sektám je v Číně zakázána. Žalobcovo tvrzení, že se hlásí k jedné z těchto zakázaných křesťanských sekt, neboli k Církvi Boha všemohoucího, přitom žalovaný nevyvrátil. Na základě zjištění, že žalobce do České

republiky přijel v organizované skupině, pak nelze usoudit, že je nevěrohodný a že pouze využil možnosti opustit území země původu z ekonomických důvodů. Z provedeného dokazování podle krajského soudu nelze takový závěr vyvodit také vzhledem k tvrzení žalobce, že si potřebné prostředky na cestu do České republiky vydělal sám v různých dělnických profesích (svářeč, zedník), i když pracoval tzv. načerno, a ve své vlasti proto neměl problémy ekonomické povahy, které by odůvodnily jeho odchod. Nevěrohodnost žalobce nelze spojovat ani se skutečností, že pro cestu do České republiky využil padělané doklady a uváděl nepravdivé informace za účelem získání turistického víza. Podle krajského soudu je z provedeného dokazování zřejmé, že žalobce nebyl ve své vlasti trestně stíhán, nebylo po něm vyhlášeno celostátní pátrání a byl pouze jednou zatčen v roce 2012. Je proto možné, že mohl ze země na turistické vízum vycestovat. Stejně tak nečiní žalobce nevěrohodným ani skutečnost, že podal žádost o mezinárodní ochranu s odstupem pouhých tří dnů ode dne přicestování v Příjímacím středisku Zastávka. Krajský soud dále odmítl odkaz žalovaného na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 19. 10. 2017 ve věci Y. L. proti Švýcarsku (stížnost č. 53110/16), jelikož v tomto případě byla žadatelka posouzena jako zcela nevěrohodná a sama nejspíše vůbec nebyla členkou Církve Boha všemohoucího. V posuzovaném případě však o příslušnosti žalobce k této církvi není sporu.

[4] Co se týče pronásledování žalobce ze strany státních orgánů v zemi jeho původu, krajský soud konstatoval, že žalobce jako člen zakázané církve měl potenciál být objektem zvýšeného zájmu těchto orgánů. Žalovanému se současně tuto skutečnost nepodařilo nijak vyvrátit. Ohledně možné hrozby či důvodných obav žalobce z pronásledování po jeho návratu do vlasti žalovaný podle krajského soudu neshromáždil dostatek aktuálních informací a tuto okolnost ani dostatečně nezdůvodnil. Nepřezkoumatelná je i část rozhodnutí žalovaného, která ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany deklaruje možnost žalobce využít institutu vnitřní ochrany a přesídlení do jiné provincie, jelikož k tomuto tvrzení žalovaný rovněž neshromáždil potřebné podklady. Krajský soud doplnil, že rozhodnutí žalovaného je taktéž v rozporu se zásadou předvídatelnosti a zákazu libovůle, protože výsledkem některých rozhodnutí žalovaného o žádostech o mezinárodní ochranu bylo na rozdíl od posuzovaného případu udělení azylu, ačkoliv tyto případy byly založeny na prakticky totožných okolnostech.

II.

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností, kterou založil na důvodech uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel se domnívá, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se v daném případě jedná o právní otázky, které dosud nejsou judikaturou Nejvyššího správního soudu řešeny.

[6] Úvodem kasačních námitek stěžovatel konstatoval, že některé úvahy a závěry krajského soudu vzbuzují dojem, že jsou činěny s ohledem na dopředu vytyčený výsledek řízení. Způsobují tak na řadě míst napadeného rozsudku jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Jde například o závěr stran možnosti vnitřního přesídlení a motivů

pokračování

odjezdu žalobce ze země původu, či principu předvídatelnosti a povinnosti stěžovatele zajistit aktuální informace o zemi původu.

[7] Navzdory výtkám krajského soudu stran nedostatečného hodnocení věrohodnosti je stěžovatel přesvědčen, že jeho rozhodnutí je založeno na celém komplexu hodnotících kritérií. Skutečnost, že při odjezdu čínských žadatelů ze země našel výrazné shody, které ukazují spíše na motivy ekonomické, jeho závěry nikterak nedegraduje. O tom svědčí i dosavadní judikatura krajských soudů, která závěry stěžovatele aprobovala (k tomuto tvrzení stěžovatel odkázal na některé konkrétní rozsudky krajských soudů).

[8] V řízení před krajským soudem bylo podle stěžovatele taktéž nezákonně vedeno dokazování. Soud při jednání zamítl provedení důkazu rozsudkem ESLP ve věci Y. L. proti Švýcarsku, což odůvodnil tím, že jde o nepřipadné srovnání kauz, jelikož případ tam řešený vyhodnotily švýcarské orgány jako zcela nevěrohodný, zatímco v případě žalobce byl tento shledán pouze „sníženě“ věrohodný, ani ESLP však neoznačil tam řešenou žadatelku za zcela nevěrohodnou. Stěžovatel přitom chtěl tímto rozsudkem poukázat na to, jakým způsobem hodnotil ESLP hodnověrnost nejen z hlediska jím učiněných logických závěrů, ale také z hlediska obsahu tam použitých a citovaných informačních zdrojů. Soud však na provedení tohoto důkazu rezignoval, aniž by jeho neprovedení řádným způsobem zdůvodnil. Krajský soud dále v rozporu s § 1 odst. 9 a 11 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, provedl dokazování pasážemi žalobcem předložené Zprávy veřejného ochránce práv o šetření z vlastní iniciativy ve věci neudělení mezinárodní ochrany sp. zn. 4861/2018/VOP/BZ (dále jen „zpráva veřejného ochránce práv“), přestože se zástupce žalobce vyjádřil tak, že na provedení tohoto důkazu netrvá. Krajský soud tak bez znalosti obsahu konkrétního spisového materiálu v příslušných správních řízeních srovnával jednotlivá rozhodnutí správního orgánu. Současně za situace, kdy krajský soud neprovedl žalobcem navrhovaný důkaz dvěma rozhodnutími stěžovatele o udělení azylu příslušníkům Církve Boha všemohoucího, neměl již přistoupit ke srovnávání totožných rozhodnutí žalobcem navržených k dokazování, i když byly obsaženy ve zprávě veřejného ochránce práv. Taková argumentace krajského soudu je vnitřně rozporná.

[9] Dále stěžovatel podotkl, že není jeho povinností ve svých rozhodnutích vysvětlovat, co je rozhodujícím kritériem pro udělení azylu ve vztahu k různým skupinám případů vykazujícím některé shodné rysy. Taková tvrzení by totiž působila návodně a v rozporu se zásadou, že každý případ je potřeba posuzovat individuálně. Namítal také, že povinnost opatřit si aktuální informace týkající se bezpečnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl do země původu by byla nadbytečná, jelikož se do Číny běžně vrací značné množství turistů, a rovněž by byla v rozporu s § 19 odst. 2 zákona o azylu. Současně tento požadavek popírá tzv. negativní důkazní teorii. Ke kritice, již bylo podrobeno hodnocení jeho úvahy o vnitřním přesídlení, stěžovatel odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 19. 12. 2018, č. j. 61 Az 1/2018 - 148, kde bylo konstatováno, že za situace, kdy stěžovatel neuznává tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu o pronásledování, je jeho názor o možnosti vnitřního přesídlení nadbytečný. Nad rámec uvedeného odkázal na rozsudek téhož soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 50 Az 4/2018 - 168, podle něhož je o azyl nutno žádat v první nejblíže bezpečné zemi.

[10] Ze všech uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

[12] Dříve, než mohl soud přistoupit k posouzení věcných námitek obsažených v kasační stížnosti, musel zodpovědět otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[13] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS., je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Jedná se o případy, kdy se kasační stížnost dotýká právních otázek, které buďto dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Dále bude kasační stížnost přijatelná v případě potřeby učinit tzv. judikatorní odklon, eventuálně pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se přitom v konkrétním případě může jednat pouze tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě pokud krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je tedy dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[14] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku (pro nedostatek důvodů) Nejvyšší správní soud konstatuje, že nepřezkoumatelnost by obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti podle výše uvedeného výčtu, neboť v takovém případě by se pro hrubé pochybení procesního práva stěžovatel neměl vůbec možnost seznámit s důvody rozhodnutí a bylo by namísto takové rozhodnutí zrušit a nahradit novým. Nepřezkoumatelností soudního rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval např. v rozsudcích ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS. V daném případě krajský soud postupoval plně v souladu s touto judikaturou, neboť se pečlivě vypořádal s žalobními námitkami a zohlednil přitom všechny rozhodné skutečnosti. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč krajský soud žalobou napadené rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

[16] K námitce stěžovatele týkající se nezákonně vedeného dokazování Nejvyšší správní soud předně odkazuje na svůj rozsudek ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, v němž konstatoval, že *„veřejný ochránce práv nemůže ve vztahu k rozhodovací činnosti soudů uplatňovat svou působnost. To však nic nemění na tom, že NSS může zprávy a stanoviska veřejného ochránce práv zohlednit, což činí zcela běžně.“* Krajský soud byl tedy při svém rozhodování oprávněn z předmětné zprávy vycházet, aniž jí byl jakkoliv vázán. Navíc, i kdyby krajský soud – s odkazem na zprávu veřejné ochránkyně práv – nepřihlížel k tomu, že stěžovatel rozhodoval „v obdobných věcech odlišně“, musel by ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí tak jako tak zrušit pro nezákonnost a rozhodnutí krajského soudu by proto, pokud jde o samotný věcný výsledek řízení, nebylo odlišným. Dále Nejvyšší správní soud uvádí, že v případě navržených důkazů dvěma rozhodnutími žalovaného krajský soud žalobce upozornil na znalost obdobných rozhodnutí ze své rozhodovací činnosti a na zahrnutí předmětných rozhodnutí ve zprávě veřejného ochránce práv. Žalobce proto vzal tento důkazní návrh zpět. Tato skutečnost však krajskému soudu nebránila v tom, aby na základě § 52 odst. 1 s. ř. s. zhodnotil i tato rozhodnutí, pokud byly součástí důkazu zprávou veřejného ochránce práv. Konečně pokud jde o argumentaci stěžovatele rozhodnutím ESLP ve věci Y. L. proti Švýcarsku, i na tu zdejší soud již dříve reagoval, a to zejména ve výše citovaném rozsudku vydaném pod č. j. 9 Azs 39/2019 - 77.

[17] Otázkou povinnosti stěžovatele vysvětlovat, co je rozhodujícím kritériem pro udělení azylu ve vztahu k různým skupinám případů vykazujícím některé shodné rysy se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 28. 11. 2019, č. j. 4 Azs 281/2019 - 32. V něm přitom konstatoval, že ačkoli každou žádost o mezinárodní ochranu je nutno posuzovat individuálně, není možné takovým postupem zasáhnout do zásady legitimního očekávání zakotvené v § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Zdejší soud s odkazem na svůj dřívější rozsudek ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 Afs 50/2009 - 233, uzavřel, že pokud se chtěl stěžovatel odchýlit od právního názoru vyjádřeného v jeho ostatních rozhodnutích týkajících se obdobných případů, byl povinen takovou změnu právního názoru řádně odůvodnit.

[18] Nejvyšší správní soud se pak ve svých dřívějších rozhodnutích vypořádal i s otázkou povinnosti stěžovatele opatřit si aktuální informace týkající se bezpečnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl do země původu. Konstatoval přitom, že jelikož součástí rozhodování o mezinárodní ochraně je i otázka, zda žalobce nemá odůvodněné obavy z pronásledování pro případ jeho návratu do vlasti, musí stěžovatel posoudit hrozbu pronásledování i oprávněnost obav žalobce z pronásledování po návratu do vlasti (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2019, č. j. 4 Azs 281/2019 - 32, kde zdejší soud dále odkázal například na rozsudek ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 33, v němž bylo vysloveno, že *„řízení o mezinárodní ochraně je specifické perspektivním rozhodováním, což znamená, že se posuzuje riziko hrozící žadateli v budoucnu“*, či rozsudek ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36, z něž se podává, že *„v rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti“*).

[19] Pokud jde o otázku možnosti vnitřního přesídlení, zde lze odkázat například na již citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, kde zdejší soud konstatoval,

že „nepostačuje odkázat na možnost vnitřního přesídlení, podloženou pouze tím, že k pronásledování docházelo výlučně v místě bydliště žadatele, aniž by správní orgán zkoumal a zdůvodnil, v jakých jiných částech Číny by byla pravděpodobnost pronásledování menší, a zejména, z čeho dovozuje, že by tato hrozba byla v různých částech Číny různá.“

IV.

[20] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchyluje. Kasační soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, či jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[21] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. května 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu